Statuute foon e Friisk Foriining

§ 1
Noome än spräke
E foriining heet di noome „Friisk Foriining“.
E foriining heet sin stää önj Bräist än as önjt feriinsfertiiknis indräägen.
E spräke foon e foriining as friisk.

§ 2
Müülj
E foriining as e ouerregjonaal foriining önj Nordfraschlönj, wat har for friiske spräke än friisk kultuur inseet. E foriining heet dåt müülj, e frasche hiimstounspläääge än hiimstounswaasen döört spriitjen än pläägen foon e frasche spräke tu stipen, än e frasch kultuur önj e grundtvigianisch san tu schöölen än tu stipen.

E foriining stipet, dåt huum e frasche hiimstoun, e historie än sin äinweesen bääder ferstoont,

Da müülje wårde besuners heerma amseet:

- kontaktpläääge än tuhuupeårben ma oudere eetnische manerhäide önj Euroopa.
- Frasche schake amtuseeten (biikefäst, bjarnebiike än oudere keere).
- Frasche kultuurtuboode as t.b. harfsthuuchschölj, bjarneeeftermadeege, ütfluche än ouderes.
- Fordreeginge än ütstalinge, spräkekurse än seminaare (sü önj e jütid ma fordereeginge ouer e frasche schöljunerrucht unti teooterseminaare aw frasch).
- Öfentlikhäidsårbe ouert kultuurårbe foon e frasch manerhäid.
- Unerhüüljen foon en fersoomlingshüs tuhuupe mat Risem Schölj – Risum Skole for sam meetinge.
- Gremiieårbe for e frasche följkefloose bait lönj Slaswig-Holstiinj än bai e bund.

§ 3
Tuhuupeårben ma e dånsch manerhäid än et norden
E foriining årbet ma e Sydslesvigsk Forening e.V. (SSF) tuhuupe, for än stip gemiinschaplik da biise kultuure än for än pläág än bewåår e frünschaplike än kulturäle kontakte tut skandinaawisch norden.

§ 4

Gemiinnjütihäid

(1) E foriining uuget bloot än diräkt for da gemiinnjütie müüle, önj e san foon di oufsnit „Steuerbegünstigte Zwecke“ foon e tjüsch Abgabenverordnung.
(2) E foriining tråchtit ai eefter en finansjälen ouerwanst. Jü ferfüüljiet ai tu jarst müülje, am giilj tu fertiinen.
(3) Da madle foon e Foriining mönje bloots for kääre ütdänj wårde, wat tu da müülje önj da statuute pååse. Da lasmoote foue niinj giilj üt madle foon e foriining.
(4) E foriining mötj niinj persoon döör ütjeefte, wat ai tu da müülje foon e foriining pååse, unti döör en huugen lüünj, wat ai önjt ferhüülj tu e lååsted årbe stoont, en fordiilj ferschååfe.

§ 5

Lasmoote än kooperatiiwe lasmoote

Åle friiske än e waane foon e friiske koone lasmoot wårde, wan’s önjt manst fjouertäin iir üülj san. Deer ütouer koone uk famiilie lasmoot wårde. Åle lasmoote wat önjt manst fjouertäin iir üülj san, hääwe iinj stim aw e lasmootefersoomling.
Feriine koone kooperatiiwe lasmoote wårde. Ja hääwe iinj stim aw e lasmootefersoomling.
Am lasmoot tu wården, schal följk en schraftlik insäken tut sekretarioot ruchte. Et stjör önjtschååst ouert insäken önjtmanst önj e luup foon tra moune. Följk jült as lasmoot foon di däi ouf önj, weer et stjör dåt insäken gödjkånd heet.

§ 6

Lasmootekontingänt

Et stjör sloit for, hü huuch et lasmootekontingänt weese schal än e lasmootefersoomling läit et lasmootekontingänt fåast.

§ 7

Ütmalding üt e foriining

E lasmoote hääwe dåt rucht, än trees tut iinje foont kaländeriir üt e foriining üt. Följk schal ham deertu schraftlik tut sekretarioot wiinje.

§ 8

Ütsliten foon lasmoote

Et stjör koon en lasmoot üt e foriining ütslite, wan et stjör iinjstimi di önjdråch tut ütsliten gödjkånt. Dåt ütsliten foon en lasmoot, wat tut stjör foon e foriining hiirt, as bloot döör e lasmootefersoomling möölik. Deertu as en mörhäid foon trii fiirdepårte foon da lasmoote, wat tustääse san, nüsi.

§ 9
Årbeskrise
(1) Önj e foriining koone bit tu 5 årbeskrise inruchted wårde. Ja wårde foont stjör inseet. Ark lasmoot koon bai en årbeskris mamååge. Arken årbeskris kiiset en sprääger(in) for tou iir, wat da inträse foon e årbeskris ouerfort stjör än ouerfor e foriining fertreet.
(2) E årbeskrise foue for jare årbe stipe döört sekretarioot.

§ 10
Lasmootefersoomling
Arks iir am uursem wårt en lasmootefersoomling döörfjart, for än:

1. kiis e lasmoote foont stjör (ark tweed iir),
2. kiis twäär kasepräiwere än jare stääfertreesere for dåt iir, weer ham e rääkensfääring aw betjucht,
3. hiir e iirsberucht än et oufrääken foont fergingen iir än stim ouer biise keere ouf,
4. beslit e hüshüüljploon fort tukaamen iir,
5. snååk än beslit ouer oudere keere, wat ma e foriining tuhuupehånge.

E inlååsing ma en däisfüli schal önjt manst tou wääge for e lasmootefersoomling döört sekretarioot tu e lasmoote sånd wårde. Dåt stjör as deer ütouer ferplächtet tu en lasmootefersoomling intulååsien, wan manstens fiiwäntwunti lasmoote dåt ferlänge.
E lasmootefersoomling önjtschååst ma e iinjfåch mörhäid foon da lasmoote, wat tustääse san, wan e statuute ninte ouders forschriwe. Dåt stjör koon geeste tu e lasmootefersoomling inlååsie.

§ 11
Stjör
(1) Et stjör seet ham üt manstens 5 än huuchstens 7 persoone tuhuupe. Lasmoot foont stjör koone bloots lasmoote foon e foriining wårde. Persoone, wat bai e foriining önjstald san, koone ai lasmoot foont stjör wårde.

(2) Tut stjör hiire e jarst(e), tweed(e) än treed(e) formoon/-wüset, ån punghüüljer än önjt manst twäär baisatere. Et stjör koon beslite, wan önjt manst tra lasmoote foont stjör – deermade e jarst(e) unti tweed(e) formoon/-wüset – tustääse san. Et stjör beslüt ma en iinjfåch mörhäid foon da lasmoote, wat tustääse san. E jarst(e) formoon/-wüset wårt foon e tweed(e) än treed(e) formoon/-wüset fertrin.

(3) Da apgoowe as stjörlasmoot san önj e grün iirenåmtlik. E foriining koon deerfoon oufwike wan e lamootefersoomling beslüt, dåt for e årbestid än e årbedsinsats en lüünj betåålt wårt. Da ainkelthäide deertu schan schraftlik önj en ferdråch räigeld wårde, § 11, oufschnit 1, seeting 2 foon da statuute jült önj diheere fål ai.

§ 12
Apgoowe än plächte foont stjör
(1) Et stjör fjart e foriining. E jarst(e), tweed(e) än treed(e) formoon/-wüset fertreese e feriin eefter büten än ouerfort rucht sü as önj § 26 GBG beschraawen. Arke formoon/-wüset mötj di feriin ainkelt ferträäse. Et stjör koon fertreesere inseete, wat e foriining önj wase keere ma en fulmächt ruchtlik ferplächtend fertreese koone.

(2) Wan en krediit apnümen unti en oudern sliik foon schül, wat huuger as e söööme foon 500 euro as, ingängen wårde schal, as et nüsi än fou e tustiming foon e punghüüljer; bai en söööme foon ouer 1.000 euro schan önjt manst fjouer füftepårte foon e lasmoote foont stjör tustime.

(3) Et stjör meet önjt manst fjouer tooche önjt iir. E jarst(e) formoon/-wüset lååsit ma en frist foon önjt manst iinj waag tut stjörmeeting in.

(4) Et stjör beslüt forålem am:
1. e årbesploon än e aktiwitääte foon e foriining,
2. en forsliik for e lasmootefersoomling for en hüshüüljploon fort tukaamen iir,
3. en forsliik for e lasmootefersoomling fort kiisen foon lasmoote foont stjör,
4. et inruchten foon årbeskrise,
5. e insäkene for projäkte än am oudere insäkene,
6. et apnaamen foon naie lasmoote,
7. E fertreesere foon e foriining önj greemie foon oudere feriine än organisatsjoone.

Oufsänj deerfoon koon et stjör ouer åål dåt önjtschiise, wat ai tu e apgoowe foon e lasmootefersoomling hiirt än deerouer beslite, huum foon e stjörlasmoote önjspräägpartner foon e änkelte kooperatiiwe lasmoote än årbeskrise än foon e fertreeser(in) foon e foriining önjt stjör foon e dånsche schöljferiin as.

(5) E formååns/-wüste foon e kooperatiwe lasmoote, e spräägere foon e årbeskrise än e fertreeser(in) foon e foriining önjt stjör foon e dånsche schöljferiin koone ferlänge, dåt teeme üt jare årbesberik aw e näiste däisfüli foont stjör seet wårde. Ja mänje tu dadeere teeme snååke. Dadeere däisfülipunkte schan as jarste punkte aw e däisfüli seet wårde. E formååns/-wüste foon e kooperatiwe lasmoote, e spräägere foon e årbeskrise än e fertreeser(in) foon e foriining önjt stjör foon e dånsche schöljferiin schan önjt manst iinj tooch önjt iir önjt stjör beruchte koone.

(6) Et stjör lååsit iinj tooch önjt iir ma en däisfüli e formååns/-wüste foon e kooperatiiwe lasmoote, än e spräägere foon e årbeskrise tu en klausuurmeeting in.

§ 13
Prutukole
(1) Ouer e lasmootefersoomling än e öfentlike än ai-öfentlike diile foon e stjörmeetinge schan prutukole fjard wårde. E prutukole schan foon e jarst(e) formoon/-wüset än foon iinj lasmoot foont stjör unerschraawen wårde.

(2) E öfentlike än ai-öfentlike protokule schan tu åle lasmoote foont stjör än e öfentlike protokule tu e formååns/-wüste foon e kooperatiiwe feriine än e spräägere foon e årbeskrise schakd wårde. Deer ütouer wårde e öfentlike protokule aw e hüüsesid foon e foriining stald.

§ 14
Sekretarioot
E foriining heet en sekretarioot, wat for e foriining årbet än e kontakt tu e kooperatiiwe lasmoote än e årbeskrise hålt. Dåtdeer årben ruchtet ham eefter e statuute än aptu eefter e önjwisinge foon e jarst(e) formoon/-wüset unti foont stjör. Et stjör koon di geschäftsfäärer e fulmåcht düünj, e foriining tuhuupe ma da stjörlasmoote önj e san foon §26 BGB tu ferträäsen.

§ 15
Oufrääken
E innoome foon e foriining schan bloot deertu brükd wårde, am da foriiningsütjeefte tu betåålen.

§ 16
Iir foon e rääkensfääring
Dåt iir, weer ham e rääkensfääring aw betjucht, as dåt kaländeriir.

§ 17
Präiwen foont oufrääken
E kasepräiwere, wat foon e lasmootefersoomling kiiset wårde, präiwe et oufrääken foont iir. Ja kontroliire e innoome än ütjeefte än e papiire, wat deertu hiire, än beruchte amt riseltoot ouerfor e lasmootefersoomling.

§ 18
Anern foon e statuute
Bloot e lasmootefersoomling koon e statuute anere. Deerfor as et nüsi, dåt önjt manst tou treedepårte foon da lasmoote, wat tustääse san, tustime. Följk koon bloots am aneringe foon e statuute oufstime, wan dåt oufstimen ouert anern foon e statuute awfoorie önj e däisfüli önjkünid wörden as.

§ 19
Apliisen foon e foriining
Följk koon e foriining ai apliise, sü lung nuch mör as soowen lasmoote walens san, e foriining widere tu fäären.
Wårt e foriining apliised unti jüüle da stüür-müülje ai mör, schal åles, wat e foriining hiirt, tu e Sydslevigsk Forening e.V. (SSF) ouerdrääagen wårde. E Sydslevigsk Forening e.V.(SSF) schal dadeere madle bloot for keere brüke, wat fort ålgemiin gåågen san, wat e friiske spräke gåågne.
Et apliisen foon e foriining wårt foont stjör eefter e forschrafte foon e § 26 BGB döörfjart.

E statuute wörden di 21. önj e krölemoune (moi) 1975 apstald, di 10. önj e gjarsmoune (april) 1976 ütwided än di 25. önj e gjarsmoune (april) 1987, di 07. önj e krülemoune (moi) 2004 , di 28. önj e stormmoune (oktoober) 2021, ~~än~~ di 16. önj e foodermoune (juuli) 2024 än di 3. önj e gjarsmoune 2025 anerd.

Risem-Lunham, di 3. önj e gjarsmoune (april) 2025.